

Stichting tot Instandhouding van het
Museum van de
Kanselarij der
Nederlandse Orden

nieuwsbrief, nr. 10.1, februari 2023

Beste lezer,

De digitale nieuwsbrief van de Stichting tot Instandhouding van het Museum van de Kanselarij der Nederlandse Orden verschijnt in beginsel drie maal per jaar: in februari, in de laatste week van april, kort voor de jaarlijkse lintjesregen, en medio oktober.

inhoud

In deze nieuwsbrief staan we stil bij een aantal wijzigingen in de samenstelling van het bestuur van de Stichting tot Instandhouding van het Museum van de Kanselarij der Nederlandse Orden, bij de Huisorde van de Gouden Leeuw van Nassau, bij de watersnood die Zeeland, Zuid-Holland en Noord-Brabant in 1953 trof en bij een bijzonder schilderij van de Java-oorlog uit de collectie van de stichting dat te zien is in Museum Bronbeek te Arnhem. Aan deze nieuwsbrief werd meegewerkt door George Sanders, conservator ridderorden en onderscheidingen van Paleis Het Loo, door Willem de Boer en Bert Steevensz, voorzitter en secretaris van de stichting en door Robin Biemans.

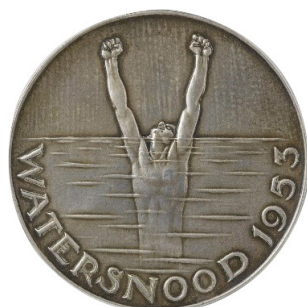
uw mening telt

Eventuele op- of aanmerkingen, suggesties, vragen of aanvullingen naar aanleiding van deze nieuwsbrief kunt u doorgeven aan het secretariaat van de Stichting tot Instandhouding van het Museum van de Kanselarij der Nederlandse Orden. En uiteraard zijn wij benieuwd naar uw reactie.

Stuur een email naar: secretariaat@kanselarijmuseum.nl.

Mocht u geen prijs meer stellen op de nieuwsbrieven, dan kunt u dat per email laten weten. Uw gegevens zullen dan uit het adressenbestand worden verwijderd.

Stuur een email naar: secretariaat@kanselarijmuseum.nl onder vermelding van 'opzegging digitale nieuwsbrief'.

Stichting tot Instandhouding van het
Museum van de
Kanselarij der
Nederlandse Orden

Veranderingen in het bestuur van de Stichting tot Instandhouding van het Museum van de Kanselarij der Nederlandse Orden

Het jaar 2022 was er voor de Stichting een van verschillende bestuurswisselingen. Graag presenteren wij in deze nieuwsbrief de nieuwe bestuursleden aan u.

een nieuwe voorzitter

In april 2022 stelde de toenmalige voorzitter, mr. J.C. van Ingen (Jan), zijn functie ter beschikking. Sinds 2017 was hij voorzitter van de Stichting en voordien ook al een aantal jaren vicevoorzitter. Het was zijn wens om bij de heropening van Paleis Het Loo de voorzittershamer over te dragen. Tot zijn opvolger werd gekozen drs. W.F.H. de Boer (Willem). Willem de Boer is ondernemer én zelf een bekende en erkende verzamelaar van ridderorden en onderscheidingen. Hij beschikt over een groot netwerk binnen dit werkveld dat naast zijn managementervaring veel waarde toevoegt aan de Stichting.

de vicevoorzitter

Eén maand daarvoor trad vicevoorzitter drs. J.A.M.L. Abcouwer (Johan) om persoonlijke redenen af. Hij was vicevoorzitter vanaf 2017. Zijn inzet en betrokkenheid heeft de Stichting veel goeds gebracht. Hij is opgevolgd door de heer G.H.J. Weierink (Gert-Jan). De heer Weierink is bestuursadviseur voor de gemeente Oirschot. Hij heeft veel kennis van en ervaring met het onderwerp ridderorden en onderscheidingen. Daarnaast brengt hij ruime bestuurlijke ervaring mee die voor de Stichting waardevol is.

de penningmeester

Per 1 januari 2023 is de heer Beker conform de statuten afgetreden als penningmeester. Acht jaar lang stelde hij zijn financiële kennis en ervaring in dienst van de Stichting. Mevrouw drs. H.A. van der Meer RC (Hesje) is bereid gevonden zijn belangrijke taak over te nemen. Zij is nu 'chief financial officer' van een grote Nederlandse Stichting. Onze Stichting wil graag gebruik maken van haar langjarige ervaring op het gebied van financieel beheer.

Stichting tot Instandhouding van het
Museum van de
Kanselarij der
Nederlandse Orden

De Huisorde van de Gouden Leeuw van Nassau

Als symbool van de eenheid van de Ottoonse en de Walramse linie van het Huis Nassau werd in 1858 door Willem III in zijn hoedanigheid van groothertog van Luxemburg en door Adolf, hertog van Nassau, gezamenlijk de Huisorde van de Gouden Leeuw van Nassau ingesteld.

een bijzondere positie

De Orde van de Gouden Leeuw van Nassau neemt een bijzondere positie in. Op de eerste plaats omdat zij twee grootmeesters kent: de Nederlandse koning en de Luxemburgse groothertog. Daarnaast is de orde oorspronkelijk alleen bedoeld voor de hogere adel. Deze exclusiviteit wordt benadrukt doordat er slechts één graad is, namelijk die van ridder.

de wijzigingen van koning Willem III

Nadat in 1866 het hertogdom Nassau als zelfstandige staat had opgehouden te bestaan, voelde Willem III zich niet meer gebonden aan eerder gemaakte afspraken. Omdat de koning de behoefte had om de orde ook aan lager geplaatsten te kunnen verlenen, werd in 1873, zonder toestemming van Adolf van Nassau, een aantal graden aan de orde toegevoegd. Na het overlijden van Willem III in 1890 werd deze wijziging weer teruggedraaid en kon het Nederlandse staatshoofd zelfs helemaal niet meer beschikken over de orde. Pas in het begin van de twintigste eeuw werd dit opnieuw mogelijk gemaakt.

de Gouden Leeuw van Nassau in Nederland

Het aantal verleningen door het Nederlandse koningshuis in de twintigste eeuw blijft zeer beperkt. Tot net na de Eerste Wereldoorlog werden zeven ridders benoemd, waaronder generaal Snijders. Het was daarna pas in 1980, bij de kroning van Koningin Beatrix, dat haar drie zonen als geboren ridders in de orde werden opgenomen. Rond de eeuwwisseling bloeide de orde in Nederland weer op door de benoemingen van Max van der Stoep en Nelson Mandela in 1999 en Peter Kooijmans in 2006.

Meer informatie over de Orde van de Gouden Leeuw van Nassau leest u door op [deze link](#) te klikken.

Stichting tot Instandhouding van het
Museum van de
Kanselarij der
Nederlandse Orden

De Herdenkingsspeld 50 Jaar Watersnoodramp 1953

Dit jaar is het 70 jaar geleden dat op 1 februari 1953 de Watersnoodramp van plaatsvond. Anders dan bij eerdere rampen het geval was, werd in dat jaar geen aparte Watersnoodmedaille ingesteld. Vijftig jaar na de ramp in 2003 werd dit gedeeltelijk goedge maakt door de instelling van een speciale herdenkingsspeld.

de Wenckebach-penning

In 1953 werd bij Koninklijke Begeer een penning geslagen, ontworpen door L.O. Wenckebach. De penning vertoont op de voorzijde een man met geheven, gebalde vuisten die nog net boven het water uitkomt en op de keerzijde de duif van Noach met een olijftakje in de bek. De penning is uitgegeven door de Vereniging van Penningkunst en werd verkocht ten bate van het Rampenfonds.

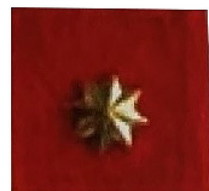
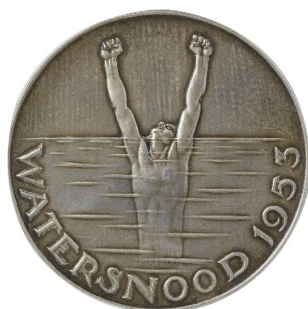
geen beloningen voor de hulpverleners

In 1953 werden aan de hulpverleners in de periode volgend op de ramp geen onderscheidingen voor dapperheid of voor verdiensten uitgereikt. Zo werd in deze periode geen enkele Erepemning voor Menslievend Hulpbetoon toegekend. En anders dan bij de eerdere watersnoodrampen van 1855, 1861, 1876, 1916 en 1926 werd in 1953 ook geen aparte watersnoodmedaille ingesteld. Waarom dit niet is gebeurd, is niet bekend. Blijkbaar werd er een sober beleid gevoerd.

de 50-jarige herdenking in 2003

In 2003 werd de ramp uitgebreid herdacht. Op 18 september was prinses Margriet aanwezig bij een bijeenkomst op Tholen, waar de nationale en internationale hulpverleners werden bedankt voor hun inzet en waar de omgekomen hulpverleners werden herdacht. De aanwezige hulpverleners van toen kregen op deze bijeenkomst een herdenkingsspeld en een oorkonde uitgereikt. De eerste speld werd overhandigd door prinses Margriet..

De herdenkingsspeld is in de vorm van een ster. Hiervoor stond de baton van door koning Willem III ingestelde Watersnoodmedaille model. De ster is verguld en heeft, inclusief de oranje achtergrond, een diameter van 10 mm.

Stichting tot Instandhouding van het
Museum van de
Kanselarij der
Nederlandse Orden

Een unieke scène uit de Java-oorlog

In de collectie van de Stichting tot Instandhouding van het Museum van de Kanselarij der Nederlandse Orden bevindt zich een unieke voorstelling van de Java-oorlog. Het schilderij is momenteel te zien in Museum Bronbeek te Arnhem.

de Java-oorlog, 1825-1830

Van 1825 tot 1830 woedde op Java een grote opstand tegen het Nederlandse bestuur, geleid door de Javaanse prins Diponegoro. De charismatische prins slaagde erin een grote schare volgelingen achter zich te krijgen. Pas na vijf jaar kwam er een einde aan de oorlog toen Diponegoro door Nederlandse troepen gevangen werd genomen.

officier van gezondheid Pieter Frederik Waldeck

Op 12 juli 1827 liep een Nederlands detachement in de vallei van de rivier Serayu in Centraal Java in een hinderlaag. Toen de commandant gevangengenomen dreigde te worden en de troepen op het punt stonden om op de vlucht te slaan, nam officier van gezondheid Pieter Frederik Waldeck de leiding. Het lukte hem de commandant te ontzetten, een stuk geschut dat bijna verloren was gegaan te heroveren en de vlucht tot staan te brengen.

het schilderij van Van Herwerden

Eind november 1828 keerde Waldeck terug naar Nederland, waar hij tussen 1830 en 1832 tegen de Belgen vocht. Bij KB van 21 september 1845 nr. 131 werd hij alsnog benoemd tot ridder der 4de klasse der Militaire Willems-Orde.

Het unieke tafereel uit de Java-oorlog werd vele jaren na dato in 1863 door Van Herwerden geschilderd. Ongetwijfeld in opdracht van officier van gezondheid Waldeck. De onderscheidingen die hij tijdens de Java-oorlog en de Belgische opstand had verdiend, staan onder de afbeelding geschilderd. Daar tussenin schilderde Van Herwerden de wapens van Waldecks grootouders van vaderszijde.

